

indeholder jo et ypperligt Middel for Godseieren til at værne sig imod enhver Tvang; enhver Bestøder af Fæstegods kan, efter denne Lov, selv ved Skjøn taxere sit Fæstegods og vinde en Anerkjendelse for, at Taxationen er billig, og da kan Ingen komme til at gaae udenfor det, for at komme til at bestøde det derunder lagte Fæstegods. Altsaa i denne Henseende vil det ærede Medlem være aldeles fyldestgjort ved denne Lov. Jeg skal efter at have berørt dette ene Punkt, som var et af de sidste, han omtalte, for at vise, hvorlidt det forekommer mig, at det ærede Medlem er inde i den hele Sag og dens historiske Udvikling, begynde forfra og følge hans Foredrag. Han sagde, at han syntes, vi gjerne nu kunde standse, fordi der burde gives nogen Tid til Overveielse. Det ærede Medlem maa altsaa ikke lægge Mærke til, at der idetmindste har været givet 10 Aar til Overveielse; men egentlig har der været givet et langt længere Tidsrum, fra Aaret 1769 nemlig; thi det er Udgangen for den Overveielse, som skulde have bragt Besidderne af Fæstegods til at afhænde det. Dengang har Regjeringen udtalt sin Mening saa klart og tydeligt, at kun meget døve Øren have kunnet ladet være at forstaae det. Der har i flere Epocher været givet Anledning til Overveielse; men jeg vil holde mig alene til den sidste. Det ærede Medlem siger, at det er denne Stræben efter at faae en tvingende Lov, som har forhindret Afhændelsen, men at, naar man kommer over paa Overenskomstens Vej, saa vil det glide, saa vil man komme fremad. Har man ikke begyndt med Overenskomstens Vej, har man ikke begyndt med Landbocommissionen, hvort der fandtes af Regjeringen valgte Repræsentanter fra alle mulige Sider, og bragte de Sagen endog kun et Skridt frem, bragte de endog kun Forslag til Forholdsregler, som Regjeringen har villet lægge for os til Afgjørelse? Der har trængt sig et andet Spørgsmaal frem under Behandlingen af denne Sag, som et Slags Forslag til en Overenskomsts-Vej. Maaftæe det er det, det ærede Medlem sigter til. Det har været bragt frem her, og det i en meget tidlig Tid, nemlig, om man ikke skulde lade

Godseierne vælge sine Repræsentanter og Bønderne sine, og lade disse Repræsentanter fra begge Sider komme sammen, for at komme til en fælles Overenskomst. Derimod have vi svaret, og svarer jeg endnu, at jeg anerkjender ikke ved Lov en Godseierstand, jeg anerkjender ikke ved Lov en Bøndestand under vore nærværende Forhold, og altsaa kan jeg ikke for mit Vedkommende — og jeg fraraader Enhver det — stemme for noget, som skulde være en Repræsentation af den forsvundne Godseierstand og de forsvundne Bønder som Stand. Jeg vil ikke give det mindste Fingerpeg til, at Standsrepræsentationen skulde trænge frem igjen. Om Regjeringen vil som en administrativ Forholdsregel samle saadanne Mænd efter bedste Skjønksomhed, for ved deres Virksomhed at see, om man kunde komme til Noget, der kunde bringes frem som Lov, er en anden Sag; det ligger udenfor vore Forhandlinger; det kan Regjeringen gjøre. Efterat vi have antaget denne Lov, efterat den er antaget i det andet Thing, da kan Ministeren, isald han ikke troer at kunne tilraade Kongen at sanctionere den, ledsage sin Erklæring med Forslag om at nedsette en Commission, saa vide vi, hvad det betyder; men at komme derhen til gjennem vor Medvirkning, igjennem vor Beslutning og slippe Loven af vore Hænder, det skal ikke skee med min gode Villie. Det er muligt, at Loven helst maatte være kommen derhen, hvor man har Dagsordensgenierne; vi have lykkeligviis ikke i den samme Grad Dagsordensgenie. Naar Loven er kommen frem her, saa er der kun een naturlig Ting at gjøre, det er at stemme for den — at stemme for den, at stemme for den, og derefter lade den gaae ind i det andet Thing for at blive til Noget eller en — Dagsorden. — Betimeligheden eller Ubetimeligheden er efter min Mening afgjort derved, at Loven er her paa dette Sted, og jeg haaber, at den kommer herfra paa samme Maade, som den er kommen herfra før; den er stemt hertigjennem flere Gange. Det ærede Medlem har sagt, at der endnu er en Grund for Ubetimeligheden, det er Priisforholdene; vi ere nu, har han sagt, i saa flette, saa vanskelige Omsætningsforhold, at vi ikke bør give denne Lov. Dersom Loven var af en saadan Befæffenhed, at den sagde, at fra det Dieblif af, at den er udfkommen, skal den umiddelbart